

YARGITAY

7. HUKUK DAİRESİ

Esas No.	2016/7208	İlgili Kanun / Madde
Karar No.	2016/5407	4857 S. İşK. /18-21
Tarihi:	03.03.2016	

- **SENDİKAL NEDENLERLE FESİH**
- **İŞYERİNDE SENDİKALI İŞÇİ SAYISININ İŞ SÖZLEŞMESİ SONA ERDİRİLEN İŞÇİLERE KARŞIN ORANSAL OLARAK DEĞİŞMEMİŞ OLMASININ TEK BAŞINA SENDİKAL NEDENLERLE FESİH OLMADIĞI ANLAMINA GELMEYECEĞİ**
- **SENDİKAL NEDENLERİN ARAŞTIRILMASININ GEREKMESİ**
-

ÖZETİ Mahkemece temel olarak işyerinde çalışan işçi sayısı ve sendikalı işçilerin birbirine oranı esas alınarak zaman içerisinde sendikalı işçi sayısında oransal bir azalma olmadığından bahisle davacı tarafın sendikal fesih iddiasını ispat edemediği sonucuna varılmıştır. Sendikalı işçilerin sayısının oransal olarak aynı kalması sendikal fesih iddiasının aydınlatılması için tek veri olarak kabul edilemez. Öncelikle davacı tarafın sendikal işçilere ait sayıları gösteren liste ve liste ekindeki üye kayıt belgeleri ile karar gerekçesinde belirtilen işçi sirkülasyonuna dair sayıların birbiriyle tam olarak örtüşmediği görülmüştür. Ayrıca davacı tarafça sunulan bu belgede fesih tarihine yakın tarihlerde sendika üyeliğinden istifa eden işçiler bulunduğu görülmektedir. Dairemizce benzer iddialarla temyiz incelemesine tabi tutulan dosyalarda işçilerin sendika üyelik tarihlerinin ve akitlerinin fesih tarihlerinin birbirine yakın tarihler olduğu, fesih öncesi kısa bir zaman aralığında peş

peşe tutanaklar tutulmak suretiyle ilk etapta işçilerin uyarıldığı akabinde ki eylemden sonra ise akitlerin feshedildiği, anlatılan sürecin belli bir tarih aralığı için aynı sebeple dava açan işçiler bakımından benzerlik arz ettiği görülmüştür. Bu tespitler karşısında Dairemizce sendikal sebeple fesih iddiasının tam olarak açıklığa kavuşturulmadığı değerlendirilmiştir. Mahkemece öncelikle yukarıda anıldığı üzere belgeler arasındaki tüm çelişkiler giderilmelidir. Ardından özellikle fesihten 3 ay önce ve 3 ay sonrasında sendikal işçilerden kaçının iş sözleşmesinin sona erdiği ve kaçının sözleşmesinin işverence feshedildiği, fesih sebeplerinin neden ibaret olduğu, fesih sebepleri ve fesih tarihlerinde benzerlikler bulunup bulunmadığı, bu dönem içerisinde sendika üyeliğinden istifa eden işçilerin sayısının ne olduğu, üyelikten istifa eden bu işçilerin iş akitlerinin akıbetinin ne olduğu, iş akitlerinin istifa sonrası sürüp sürmediği, yeni işe alımla var ise bu işçilerin sendikal olup olmadığı ve Mahkemece dayanan oransal dengenin bu yeni giren işçiler sebebiyle mi ortaya çıktığı, geçmiş yıllar da nazara alındığında fesih tarihine yakın süreçte işyerinde sendikal faaliyette bir artış yaşanıp yaşanmadığı hususlarında araştırmaya gidilmeli ve toplanacak deliller dosya içeriği ile yeniden bir değerlendirmeye tabi tutularak feshin sendikal nedene dayanıp dayanmadığı hususu kuşkuyla yer vermeyecek şekilde açıklığa kavuşturulmalıdır.

Mahkemesi :İş Mahkemesi Dava Türü : İşe iade

Davacı vekili, Dairemizin 12.10.2015 gün ve 2015/20213 - 19005 sayılı Onama kararının maddi hataya dayandığını ileri sürerek, maddi hatanın giderilmesi isteğinde bulunmuştur. Dairemiz kararında maddi hata yapıldığına dair dilekçede özetle ; dosya kapsamında yer alan delillere göre işverence gerçekleştirilen feshin sendikal nedene dayandığı belirtilmiştir.

Dosya ve ekleri ile davacı vekilinin maddi hata talepli dilekçesinin incelenmesinde, dosya içerisinde yer alan sendika cevabi yazısı ile davacı tarafça sunulan işyerinde çalışan sendikal işçi sayılarına dair belgelerin tam olarak birbiri ile örtüşmediği, Mahkeme gerekçesinde işyerinde çalışan işçi sayısı ile sendikal işçilerin birbirine oranı esas alınarak

sonuca gidildiği bu tespite göre feshin sendikal nedene dayanıp dayanmadığı hususunun tam olarak aydınlanmamış olduğu düşünüldüğünde, Dairemizin anılan kararının maddi hataya dayandığı görülmekle ortadan kaldırılmalı, tarafların 30.12.2014 tarihli karara yönelik temyiz itirazları yeniden incelenmelidir. Davacı vekili ; iş akdinin sendikal nedenle feshedildiğini öne sürerek feshin geçersizliğinin tespiti ile davacının işe iadesine karar verilmesini ve sendikal fesih nedeniyle tazminata hükmedilmesini istemiştir.

Davalı vekili, feshin haklı nedene dayalı olduğunu ve sendikal tazminat talebinin yerinde bulunmadığını savunarak davanın reddine karar verilmesini talep etmiştir. Öncelikle Mahkeme gerekçesinde de işlendiği üzere işverence gerçekleştirilen feshin haklı ya da geçerli fesih niteliği taşımadığı Dairemizce de sabit görülmüş olup davalının temyiz itirazları yerinde değildir. Ne var ki; davacı feshin sendikal nedene dayalı olarak yapıldığını iddia etmiş olup mahkemece bu konuda yapılan araştırma hüküm kurmaya elverişli değildir.

4857 sayılı İş Kanunu'nun 18.maddesine göre otuz veya daha fazla işçi çalıştıran işyerlerinde en az altı aylık kıdemi olan işçinin belirsiz süreli iş sözleşmesini fesheden işveren, işçinin yeterliliğinden veya davranışlarından ya da işletmenin, işyerinin veya işin gereklerinden kaynaklanan geçerli bir sebebe dayanmak zorundadır. Sendikal tazminat 6356 sayılı Sendikalar ve Toplu İş Sözleşmesi Kanunu'nun 25'inci maddesinde düzenlenmiş, işçilerin işe alınmalarının, belli bir sendikaya girmeleri veya girmemeleri veya belli bir sendikadaki üyeliği korumaları veya üyelikten istifa etmeleri şartına bağlı tutulamayacağı ilk fıkrada hükme bağlanmıştır. Sözü edilen maddenin ikinci fıkrasında ise, işverenin, sendika üyesi olan işçilerle sendika üyesi olmayan işçiler veya ayrı sendikalara üye olan işçiler arasında, çalışma şartları veya çalıştırmaya son verilmesi bakımından herhangi bir ayırım yapamayacağı kuralı getirilmiştir. İşverenin, 6356 sayılı Sendikalar ve Toplu İş Sözleşmesi Kanunu'nun 25'inci maddesinin beşinci fıkrası uyarınca iş sözleşmesini sendikal nedenlerle feshetmesi halinde işçi, 4857 sayılı Kanunun 18, 20 ve 21 inci madde hükümlerine göre dava açma hakkına sahiptir. İş sözleşmesinin sendikal nedenle feshedildiğinin tespit edilmesi hâlinde, 4857 sayılı Kanunun 21 inci maddesine göre işçinin başvurusu, işverenin işe başlatması veya başlatmaması şartına bağlı olmaksızın sendikal tazminata karar verilir. Ancak işçinin işe başlatılmaması hâlinde, ayrıca 4857 sayılı Kanunun 21 inci maddesinin birinci fıkrasında belirtilen tazminata hükmedilmez. İşçinin 4857 sayılı Kanunun yukarıdaki hükümlerine göre dava açmaması ayrıca sendikal tazminat talebini engellemez. Dairemizce, sendikal tazminat davalarında ispat yükünün işçide olduğu hallerde, iş yerinde çalışan ve sendikaya üye olan işçilerin sayısı, hangi tarihlerde üye oldukları, üyelikten çekilen işçilerin olup olmadığı, iş yerinde çalışmakta olan işçilerin bulunup bulunmadığı, aynı dönemde yetki prosedürünün işletilip işletilmediği, iş yerinde önceki dönemlerde toplu iş sözleşmelerinin bağitlanıp bağitlanmadığı, yeni işçi alınıp alınmadığı ve alınmışsa yeni işçilerin sendikalı olup olmadığı gibi hususlarla, işverence ekonomik veya teknolojik nedenlere dayalı bir fesih yoluna gidilmesi durumunda teknik yönden bu durumun araştırılması gibi ölçütler belirlenmiştir. Mahkemece, işyerinde çalışan işçi sayısının sendikalı iş sayısına oranı nazara alındığında feshin sendikal sebebe dayandığının davacı tarafça ispat edilemediği ancak işverence gerçekleştirilen feshin geçerli nedene dayandığının da davalı tarafça ispatlanamadığı gerekçesiyle davacının işe iadesine, sendikal tazminat talebinin ise reddine karar verilmiştir.

Mahkemece temel olarak işyerinde çalışan işçi sayısı ve sendikalı işçilerin birbirine oranı esas alınarak zaman içerisinde sendikalı işçi sayısında oransal bir azalma olmadığından bahisle davacı tarafın sendikal fesih iddiasını ispat edemediği sonucuna varılmıştır. Sendikalı işçilerin sayısının oransal olarak aynı kalması sendikal fesih iddiasının aydınlatılması için tek veri olarak kabul edilemez. Öncelikle davacı tarafın sendikalı işçilere ait sayıları gösteren liste ve liste ekindeki üye kayıt belgeleri ile karar gerekçesinde belirtilen işçi sirkülasyonuna dair sayıların birbiriyle tam olarak örtüşmediği görülmüştür. Ayrıca davacı tarafça sunulan bu belgede fesih tarihine yakın tarihlerde sendika üyeliğinden istifa eden işçiler bulunduğu görülmektedir. Dairemizce benzer iddialarla temyiz incelemesine tabi tutulan dosyalarda işçilerin sendika üyelik tarihlerinin

ve akitlerinin fesih tarihlerinin birbirine yakın tarihler olduğu, fesih öncesi kısa bir zaman aralığında peş peşe tutanaklar tutulmak suretiyle ilk etapta işçilerin uyarıldığı akabinde ki eylemden sonra ise akitlerin feshedildiği, anlatılan sürecin belli bir tarih aralığı için aynı sebeple dava açan işçiler bakımından benzerlik arz ettiği görölmüştür. Bu tespitler karşısında Dairemizce sendikal sebeple fesih iddiasının tam olarak açıklığa kavuşturulmadığı değerlendirilmiştir. Mahkemece öncelikle yukarıda anıldığı üzere belgeler arasındaki tüm çelişkiler giderilmelidir. Ardından özellikle fesihten 3 ay önce ve 3 ay sonrasında sendikal işçilerden kaçının iş sözleşmesinin sona erdiği ve kaçının sözleşmesinin işverence feshedildiği, fesih sebeplerinin neden ibaret olduğu, fesih sebepleri ve fesih tarihlerinde benzerlikler bulunup bulunmadığı, bu dönem içerisinde sendika üyeliğinden istifa eden işçilerin sayısının ne olduğu, üyelikten istifa eden bu işçilerin iş akitlerinin akıbetinin ne olduğu, iş akitlerinin istifa sonrası sürüp sürmediğı, yeni işe alımla var ise bu işçilerin sendikal olup olmadığı ve Mahkemece dayanan oransal dengenin bu yeni giren işçiler sebebiyle mi ortaya çıktığı, geçmiş yıllar da nazara alındığında fesih tarihine yakın süreçte işyerinde sendikal faaliyette bir artış yaşanıp yaşanmadığı hususlarında araştırmaya gidilmeli ve toplanacak deliller dosya içeriğı ile yeniden bir değerlendirmeye tabi tutularak feshin sendikal nedene dayanıp dayanmadığı hususu kuşkuya yer vermeyecek şekilde açıklığa kavuşturulmalıdır. Davacının temyiz itirazları bu nedenlerle yerinde bulunduğundan feshin sendikal nedene dayanıp dayanmadığı konusunda eksik incelemeyle yazılı şekilde hüküm kurulması hatalı olup bozmayı gerektirmiştir.

SONUÇ: Yukarıda açıklanan nedenlerle Dairemizin 12/10/2015 günlü, 2015/20213-19005 E.K. Nolu onama kararının kaldırılmasına, temyiz olunan kararın yukarıda yazılı nedenle BOZULMASINA, peşin alınan temyiz harcının istek halinde davacıya iadesine, aşağıda yazılı temyiz harcının davalıya yükletilmesine, 03/03/2016 gününde oybirliğiyle KESİN karar verildi.